Jurisprudentie

Jurisprudentieoverzicht

E.M.A. van Amersfoort*

Januari 2014

In-de-legitieme-stelling onder oud recht

Hof Den Haag 21 januari 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:953

66

De uitspraak gaat over de uitleg van een onder oud recht gemaakte uiterste wilsbeschikking, een ‘in-de-legitieme-stelling’. Vader benoemt zijn zoon en dochter tot erfgenaam, waarbij hij zijn zoon vervolgens als erfgenaam in de legitieme stelt. Omdat vader vóór de inwerkingtreding van het nieuwe erfrecht is overleden, moet het erfdeel van de zoon op grond van het overgangsrecht worden berekend op basis van artikel 961 van het Burgerlijk Wetboek (BW) (oud). De zoon is erfgenaam en heeft recht op goederen in natura.

De zoon doet vervolgens een aanvullend beroep op zijn legitieme portie. Voor het berekenen van het erfdeel van de zoon en de eventueel aan hem toekomende aanvullende legitieme zal een boedelbeschrijving moeten worden opgemaakt. Nu de dochter geen executeur van de nalatenschap is, ziet het hof geen enkel aanknopingspunt waarom het opmaken van de boedelbeschrijving uitsluitend aan de dochter is voorbehouden.

Het hof is van oordeel dat de verwijten van de zoon, dat hij ten onrechte niet als erfgenaam heeft deelgenomen aan de verdeling van de nalatenschap van zijn vader en dat hij ten onrechte geen aandeel heeft gehad in de waardemutaties van de nalatenschapsgoederen na het overlijden van zijn vader, slagen.

Hertrouwbepaling; verjaringstermijn vordering uit overbedeling

Rb. Noord-Holland 29 januari 2014, ECLI:NL:RBNHO:2014:2926

De rechtbank oordeelt dat de bepaling in het testament van A, dat bij het hertrouwen of het aangaan van een geregistreerd partnerschap van de langstlevende echtgenote B zonder het maken en handhaven van huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden de vorderingen van de overige erfgenamen wegens de overbedeling van B direct opeisbaar worden, niet in strijd is met de openbare orde of goede zeden. Volgens de maatschappelijke opvattingen, zowel ten tijde van het opmaken van het testament als nu, is deze hertrouwbepaling niet onbehoorlijk. Bovendien laat de bepaling voor B de mogelijkheid open om te hertrouwen zonder dat dit gevolgen heeft voor de opeisbaarheid van de vorderingen van de overige erfgenamen, namelijk door het maken van huwelijkse voorwaarden. De persoonlijke vrijheid van B wordt niet zodanig beïnvloed dat de bepaling in strijd is met de openbare orde en goede zeden.

Februari 2014

Beschikkingsdaden nalatenschapsgoederen

Rb. Gelderland 5 februari 2014, ECLI:NL:RBGEL:2014:1939

Het geschil in deze zaak betreft het zonder toestemming van de andere erfgenamen verhuren van de tot de onverdeeldheid behorende woning. X en Y c.s. zijn gerechtigd tot de onverdeelde nalatenschap waartoe een woning behoort. Y c.s. hebben zonder toestemming van X een deel van de woning verhuurd. De woning wordt vervolgens aan X toebedeeld. Als X de woning wil door-

* Rubriek verzorgd door Netwerk Notarissen onder verantwoordelijkheid van de hoofdredactie.

verkopen, wordt X geconfronteerd met de verhuur. Volgens de rechtbank valt de verhuur van een woning onder een daad van beheer dan wel onder een daad van beschikking als bedoeld in artikel 3:170 lid 2 BW. Hieruit volgt dat de erfgenamen slechts gezamenlijk bevoegd zijn tot verhuur. X is niet gebonden aan de huurovereenkomst, omdat Y c.s. die huurovereenkomst onbevoegd zijn aangegaan. De rechtbank is van mening dat Y c.s. rekening hadden moeten houden met de mogelijkheid dat de woning niet aan hen zou worden toebedeeld en dat X de woning mogelijk in onverhuurde staat zou willen verkopen. De rechtbank oordeelt dat Y c.s. de schade van X moeten vergoeden, die X door de verhuur heeft geleden.

Cautio Socini

Hof Den Haag 11 februari 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:1253

Vader benoemde – onder de last van een keuzelegaat en een legaat van vruchtgebruik aan de langstlevende echtgenote – zijn vier kinderen (A-D) tot erfgenaam. Aan de erfstelling was een *cautio Socini* verbonden: als een van de kinderen zich tegen enige bepaling van het testament of tegen de uitvoering daarvan zou verzetten, wordt het erfdeel van dat kind uitdrukkelijk beperkt tot zijn wettelijke erfdeel (legitieme portie). Het vrijkomende gedeelte van de nalatenschap komt in die situatie toe aan de langstlevende, die voor dat gedeelte als erfgenaam wordt benoemd.

Het hof is op grond van de parlementaire geschiedenis van oordeel dat de *cautio Socini* onder het huidige erfrecht een geldige rechtsfiguur is. Het hof oordeelt dat de *cautio Socini* tot voorwaardelijke erfstellingen leidt. De kinderen erven onder de ontbindende voorwaarde van ‘verzet’ en de langstlevende erft onder opschortende voorwaarde van ‘verzet’ van een van de kinderen. Er hoeft geen beroep op de *cautio Socini* te worden gedaan, de inwerkingtreding vindt automatisch plaats door een handeling van ‘verzet’.

De langstlevende echtgenoot en kind A en B voeren aan dat kind C en D misbruik van hun erfrechtelijke bevoegdheden maken om uitvoering van het testament tegen te werken. Het hof oordeelt dat niet ‘misbruik van het recht’, maar het ‘al dan niet verzet plegen’ de toets is. Het hof is van mening dat in alle twintig aangevoerde gronden niet of onvoldoende is gesteld of gebleken dat sprake is van zodanig ‘verzet’.

Vernietiging testament wegens wilsonbekwaamheid erflater

Rb. Oost-Brabant 26 februari 2014, ECLI:NL:RBOBR:2014:1274

In deze uitspraak vernietigt de rechtbank op verzoek van X het testament, omdat erflater ten tijde van het opmaken van het testament niet, althans onvoldoende, begreep wat hij deed en niet in staat was zijn wil te bepalen en verklaren. Nu het testament van erflater nietig is en geen omstandigheden zijn gesteld of gebleken

waaruit volgt dat het een na laatste testament niet geldig is, verklaart de rechtbank voor recht dat X op grond van het een na laatste testament enig erfgenaam is.

De verklaring van de notaris dat erflater wel, althans voldoende, begreep wat hij deed en het vermogen had zijn wil te bepalen en te verklaren, overtuigt de rechtbank niet. De rechtbank is van mening dat de notaris onvoldoende feitelijk en concreet heeft onderbouwd dat erflater wel wilsbekwaam was. Geen omstandigheden zijn gesteld of gebleken waaruit volgt dat de notaris over specifieke kennis en/of vaardigheden beschikte om de wilsbekwaamheid van erflater te beoordelen. De notaris heeft erflater slechts eenmaal gezien en heeft haar ministerieplicht laten voorgaan op de aanwijzingen van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) om een geneeskundige verklaring op te vragen. Uit de uitspraak volgt niet of de notaris het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid van de KNB verder volledig heeft gevolgd.

De rechtbank voegt hieraan toe dat ook meespeelt dat de notaris een eigen belang heeft bij afwijzing van de vorderingen in verband met de klachtprocedure die over deze zaak loopt, en dat de verschillen tussen de verklaringen van de notaris en getuige A afbreuk doen aan de geloofwaardigheid van deze verklaringen.

Andere wettelijke rechten (art. 4:38 BW)

Hof Arnhem-Leeuwarden 28 februari 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:2269

In deze zaak doet de dochter een beroep op het andere wettelijke recht als bedoeld in artikel 4:38 BW. Zij is een van de vier erfgenamen van vader en wil de dierenwinkel van vader voortzetten.

Het hof wijst dit verzoek af. De dochter kan weliswaar als voortzetter van het bedrijf van vader worden aangemerkt, maar de omstandigheden van het geval verzetten zich tegen toewijzing van het verzoek. Het hof doelt op het volgende. De erfgenamen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Op grond van artikel 4:195 BW zijn alle erfgenamen samen vereffenaars van de nalatenschap, maar door onderlinge verdeeldheid is de vereffening nog niet gestart. De rechter kan op grond van artikel 4:38 lid 2 BW de verplichting aan de dochter opleggen om de tot het bedrijf behorende schulden voor haar rekening te nemen, maar de rechter kan de overige erfgenamen niet ontslaan van hun aansprakelijkheid jegens de schuldeisers. Het bedrijf heeft een langlopende schuld en een rekening-courantschuld. Door deze schulden kan het hof geen afdoende regeling treffen als bedoeld in artikel 4:38 lid 2 BW.

Maart 2014

Machtiging ex artikel 3:174 BW

Hof Den Haag 4 maart 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:1305

Dit geschil gaat over een machtiging ex artikel 3:174 BW om een woning te verkopen die in een onverdeelde nalatenschap valt. De nalatenschap is in 2001 opgevallen. X kan zich niet vinden in de machtiging van de kantonrechter aan Y c.s. om de woning te verkopen, onder de voorwaarde dat de verkoopprijs niet lager ligt dan 10 procent onder de in opdracht van Y c.s. getaxeerde waarde dan wel 10 procent onder een nieuwe taxatiewaarde verricht door een bekwaame taxateur. X is van mening dat zijn belangen worden geschaad, omdat bij verkoop tegen de in opdracht van Y c.s. getaxeerde waarde zijn legaat niet volledig kan worden uitgekeerd. X heeft een nieuwe taxatie laten uitvoeren waaruit een hogere taxatiewaarde komt. Nu allebei de taxaties door een NVM-makelaar zijn verricht, neemt het hof het gemiddelde van beide waarderingen. Het hof kan zich – vanwege de huidige woningmarkt – volledig vinden in de marge van 10 procent.

Wilsbekwaamheid erflaatster

Hof Amsterdam 4 maart 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:593

Partijen bij dit geschil zijn de vier kinderen van erflaatster (A-D). A en B vorderen vernietiging van het testament van erflaatster, omdat erflaatster op het moment van testen niet in staat was haar wil te bepalen wegens een geestelijke stoornis. In het aangevochten testament wijzigde erflaatster de ongelijke erfstellingen aan haar kinderen (A en B ieder drie achtste deel; C en D ieder een achtste deel) in gelijke erfstellingen.

A en B hebben al eerder tegen de notaris een klacht ingediend over deze zaak. Zowel door de Kamer van Toezicht als in hoger beroep is geoordeeld dat de notaris conform het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid van de KNB voldoende onderzoek heeft gedaan naar de wilsbekwaamheid van erflaatster. Het Hof Amsterdam neemt dit oordeel over en kent gewicht toe aan de getuigenverklaring van de notaris. De notaris verklaart dat erflaatster wilsbekwaam was op het moment van passeren en dat hij daartoe ook controlevragen heeft gesteld. De andere getuigenverklaringen sluiten hierbij aan. Uit deze verklaringen volgt dat erflaatster bij tijden verward, maar ook regelmatig helder van geest was. Ook uit het e-mailverkeer tussen erflaatster en C volgt dat erflaatster zich ervan bewust was dat de testamentwijziging tot boosheid zou kunnen leiden, maar dat zij zelf haar testament wilde wijzigen. Het verzoek wordt afgewezen.

Wilsbekwaamheid erflaatster; klaarblijkelijke vergissing in persoon

Hof Den Bosch 11 maart 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:656

Appellanten vorderen vernietiging van het testament van erflaatster. Zij stellen dat het onbegrijpelijk is dat erflaatster haar broer A niet tot (mede-)erfgenaam heeft benoemd en leiden hieruit af dat erflaatster ten tijde van het opmaken van haar laatste uiterste wil, waarin de erf-

stelling aan haar broer A uit het testament wordt gehaald, niet meer in staat was haar wil te bepalen.

Het hof wijst dit verzoek af. Het hof oordeelt dat appellanten concrete feiten en omstandigheden moeten stellen die de conclusie rechtvaardigen dat erflaatster als gevolg van een geestelijke stoornis niet in staat was haar wil te bepalen bij het opmaken van het testament. Uit het feit dat erflaatster aan epilepsie leed, dat een bankmedewerker zich zorgen maakte of erflaatster nog in staat was haar financiën te regelen en uit de (partij)verklaringen valt geen geestelijke stoornis af te leiden. Deze feiten weerleggen niet het oordeel van de notaris dat erflaatster ten tijde van testen in staat was haar wil te bepalen. In de eerder gevoerde klachtprocedure tegen deze notaris in verband met deze zaak heeft zowel de Kamer van Toezicht als het Hof Amsterdam geoordeeld dat de notaris zorgvuldig heeft gehandeld en dat de notaris in de gegeven omstandigheden een testament mocht opmaken en passeren.

Appellanten voeren ook aan dat erflaatster waarschijnlijk niet broer A, maar broer B als erfgenaam wilde uitsluiten. Het hof oordeelt dat geen sprake is van een klaarblijkelijke vergissing in persoon als bedoeld in artikel 4:46 lid 3 BW. Voorwaarde hiervoor is dat de daadwerkelijke bedoeling van erflaatster ondubbelzinnig met behulp van het testament of andere gegevens kan worden vastgesteld. De aangevoerde feiten en omstandigheden zijn onvoldoende om te kunnen concluderen dat sprake is van een klaarblijkelijke vergissing in persoon. Het hof voegt hieraan toe dat een erflater verschillende motieven kan hebben om iemand al dan niet tot erfgenaam te benoemen. Deze keuze hoeft een erflater niet te motiveren of rechtvaardigen.

Uitleg testament

Rb. Noord-Nederland 13 maart 2014, ECLI:NL:RBNNE:2014:1285

Deze uitspraak gaat over de uitleg van het testament, in het bijzonder over de zin 'indien ten tijde van mijn overlijden echtscheiding of scheiding van tafel en bed is uitgesproken of een verzoek daartoe is gedaan vervallen alle beschikkingen ten behoeven van mijn genoemde echtgenote'. De erflater en zijn vrouw waren van plan te scheiden. Erflater had zijn advocaat verzocht een echtscheidingsprocedure te starten. Toen het verzoekschrift was opgesteld en de advocaat alleen nog moest wachten op de benodigde uittreksels beroofde erflater zichzelf van het leven. De kantonrechter overweegt dat gezien zijn interpretatieruimte op grond van artikel 4:46 BW en de bewoordingen in het testament, de man op het moment van overlijden nog geen echtscheidingsverzoek heeft gedaan. Hiervoor moet een verzoekschrift bij de rechtbank zijn ingediend. Het serieuze voornemen tot echtscheiding doet vanuit het oogpunt van rechtszekerheid daaraan niet af. De kantonrechter sluit aan bij hetgeen hierover in Boek 1 BW is geregeld.

Machtiging tot verwerpen nalatenschap

Rb. Zeeland-West-Brabant 20 maart 2014, ECLI:NL:RBZWB:2014:1975

De dochters van X verzoeken – in de hoedanigheid van meerderjarigenbewindvoerder – de kantonrechter hun een machtiging te verlenen om namens X de nalatenschap te verwerpen. Erflaatster heeft haar echtgenoot X benoemd als enig erfgenaam (tweetrapstestament). Daarnaast heeft erflaatster in haar testament bepaald dat de wettelijke verdeling van toepassing is bij het verwerpen van het enig erfgenaamschap door X.

De dochters voeren aan dat het tweetrapstestament is opgenomen met als enige doel het optimaal gebruik maken van de materiële en fiscale mogelijkheden om X zo verzorgd mogelijk achter te laten. Nu X permanent is opgenomen in een verzorgingstehuis, leidt het aanvaarden van het enig erfgenaamschap ertoe dat de eigen bijdrage voor de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) zal stijgen. Bovendien had X, voordat het bewind was uitgesproken, een volmacht aan de dochters verleend, waarin specifiek het zuiver of beneficiair aanvaarden of verwerpen van een nalatenschap wordt genoemd. Deze volmacht is vervallen door het bewind, maar volgens de dochters volgt uit het opmaken van deze volmacht wel de wens van X dat de nalatenschap voor hem wordt verworpen.

De kantonrechter wijst dit verzoek toe. Het verzoek heeft niet tot doel het vermogen van X te verkleinen voor de eigen bijdrage voor de AWBZ, maar heeft tot doel vergroting van het vermogen te voorkomen. X heeft een fors vermogen. Daarom zal het verwerpen van de nalatenschap zijn verzorging in het verzorgingstehuis niet in gevaar brengen. De dochters hebben voldoende aangetoond dat erflaatster en X, toen zij nog in staat waren hun wil te bepalen, door middel van het testament en de volmacht hebben willen voorkomen dat hun vermogen (grotendeels) zou worden besteed aan de verstrekte zorg door een zorginstelling.

Aanvaarden functie executeur

Hof Amsterdam 25 maart 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:921

Hof Amsterdam oordeelt in deze procedure dat de klachten over het handelen van de notaris A als executeur moeten worden afgewezen, omdat A zijn functie als executeur nooit heeft aanvaard. Het hof overweegt dat het aanvaarden van deze functie vormvrij is. Niet gesteld of gebleken is dat A betrokken was bij het passeren van het testament of bij het passeren van de leveringsakte. Het is ook niet aannemelijk dat A verder bij de afwikkeling van de nalatenschap was betrokken. Deze handelingen zijn door zijn collega B verricht.

Gesteld wordt dat A zijn functie als executeur expliciet heeft aanvaard, omdat hij zonder commentaar een ontslagbrief als executeur heeft ondertekend. B had namelijk het volgende aan de kantonrechter geschreven: 'Hierbij bevestig ik u, mede namens A, dat wij

akkoord gaan met het ontslag van laatstgenoemde uit zijn functie van executeur (...).' De kantonrechter vond deze passage onvoldoende duidelijk en heeft A telefonisch verzocht om zijn ontslag als executeur te aanvaarden. Nadat A bij B heeft geïnformeerd naar de gang van zaken en B heeft toegezegd dat de nalatenschap feitelijk was afgewikkeld, heeft A 'zijn' ontslagbrief als executeur ondertekend. Hof Amsterdam is van mening dat in dit geval – gezien de gegeven omstandigheden – niet uit het ondertekenen van een ontslagbrief als executeur door A volgt dat A de functie van executeur in een eerder stadium heeft aanvaard.

Verdeling nalatenschap; nader overeen te komen rente

Hof Arnhem-Leeuwarden 25 maart 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:2432

Bij de verdeling van de nalatenschap van moeder wordt de boerderij aan B toebedeeld, waarbij B de hypotheekschuld voor zijn rekening neemt en wegens overbedeling een bedrag schuldig is aan vader. Vader zet deze vordering om in een geldlening aan B onder de verplichting dat B jaarlijks een nader overeen te komen rente zal betalen totdat de lening volledig is afgelost.

Vader overlijdt voordat de lening volledig is afgelost. In geschil is of bij de verdeling van de nalatenschap van vader alleen de geldlening aan B in de nalatenschap valt of ook de wettelijke rente daarover vanaf 5 december 2006.

Het hof overweegt dat artikel 7A:1805 BW in beginsel van toepassing is nu vader en B de nader overeen te komen rente niet hebben vastgesteld. Daaruit volgt dat B verplicht is de wettelijke rente te voldoen. Volgens het hof lag het – gezien de familieverhouding – op de weg van vader om het initiatief te nemen tot het overeenkomen van een rente. Omdat vader geen initiatief heeft genomen en zelfs nimmer aanspraak heeft gemaakt op de betaling van de rente, mocht B erop vertrouwen dat na het overlijden van vader naar redelijkheid en billijkheid geen beroep meer zou kunnen worden gedaan op de verschuldigde wettelijke rente over de periode tot aan het overlijden van vader op 30 juli 2011. Hieruit volgt dat voor de verdeling de wettelijke rente in aanmerking wordt genomen vanaf het moment van overlijden van vader.

Rekening en verantwoording; vaststellen verdeling en verrekening

Hof Den Bosch 25 maart 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:881

Deze zaak gaat over het afleggen van rekening en verantwoording door de executeur en het vaststellen van de verdeling van een nalatenschap. Het hof overweegt dat een executeur de goedkeuring van rekening en verantwoording kan verzoeken. De executeur kan de verdeling van de nalatenschap niet vaststellen, deze bevoegdheid komt toe aan de erfgenamen. Erfgenaam in deze zaak zijn de vier kinderen van erflaatster. In hoger beroep

vordert A (een van de kinderen) een verklaring voor recht (a) dat de goedkeuring van rekening en verantwoording wordt opgeschort tot de volledige omvang van de boedel vaststaat en (b) dat hij recht heeft op het verschil tussen zijn vordering op de nalatenschap (erfdeel op grond van de ouderlijke boedelverdeling) en zijn schuld aan de nalatenschap (een geldlening die in de nalatenschap van erflaatster valt). Volgens A is hij geen rente verschuldigd aan de boedel over deze lening vanaf het moment dat erflaatster is overleden, omdat de nalatenschap van moeder ook een rente aan hem verschuldigd is op grond van het testament van vader (ouderlijke boedelverdeling).

Het hof beslist dat wanneer A een beroep op verrekening doet, de vordering die hij op de nalatenschap heeft en de vordering die de nalatenschap op hem heeft tot het bedrag van de laagste van de twee vorderingen tegen elkaar wegvallen. Omdat A in eerste aanleg een beroep op verrekening heeft gedaan, worden de vorderingen met terugwerkende kracht gecompenseerd tot het tijdstip waarop de bevoegdheid tot verrekening is ontstaan (het tijdstip van overlijden van erflaatster; in dit geval 26 januari 2009). Op die datum is de vordering van A hoger dan zijn schuld aan de nalatenschap, zodat hij vanaf die datum geen verdere rente uit hoofde van de lening aan de nalatenschap is verschuldigd. De executeur moet de rekening en verantwoording en de verdeling van de nalatenschap hierop aanpassen.

Tussen A en de overige erfgenamen (broers en zussen) bestaat een geschil over de afwikkeling van de nalatenschap van moeder. Partijen zijn erfgenaam in de nalatenschap van zowel hun vader (1987) als hun moeder (2012). Beide testamenten bevatten een ouderlijke boedelverdeling naar oud recht.

De kinderen hebben na het overlijden van vader op grond van de ouderlijke boedelverdeling een vordering wegens overbedeling op moeder. Op deze vordering loopt een rente van 4 procent, opeisbaar bij overlijden van moeder. Moeder heeft tijdens haar leven de vorderingen van de overige erfgenamen (deels) voldaan. A heeft geen betaling op de vordering vanwege de nalatenschap van vader ontvangen.

A eist na het overlijden van moeder zijn vordering op, te vermeerderen met een rente van 4 procent per jaar te rekenen vanaf 1987. De overige erfgenamen voeren verweer. Het hof oordeelt dat nu geen van de in het testament genoemde uitzonderingen voor een eerdere opeisbaarheid zich hebben voorgedaan, de vordering van A en de daarop rustende rente niet zijn verjaard, omdat deze pas opeisbaar zijn geworden bij het overlijden van moeder. Dat moeder tijdens haar leven de vorderingen van de overige erfgenamen (deels) heeft voldaan, doet hieraan niet af. Volgens het hof volgt uit de aangevoerde gronden van de overige erfgenamen niet dat A de nalatenschap heeft verworpen of dat hij afstand heeft gedaan van de nalatenschap van vader. Het verwerpen van een nalatenschap kan alleen door het afleggen van een verklaring bij de rechtbank. Ook wordt het beroep op rechtswerking van artikel 6:248 lid 2 BW afgewezen. De vordering van A te vermeerderen met een enkelvoudige rente van 4 procent vanaf 1987 wordt toegewezen voor zover de nalatenschap van vader toereikend is.

April 2014

Recht van gebruik en bewoning

Rb. Amsterdam 2 april 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:1473

Eisers stellen bij de berekening van hun legitieme portie dat de waarde van het recht van gebruik en bewoning van de woning en het recreatie-eiland deel uitmaakt van de nalatenschap van vader.

De rechtbank overweegt dat op een recht van gebruik en bewoning de regels van vruchtgebruik van overeenkomstige toepassing zijn (art. 3:226 BW). Artikel 3:203 lid 2 BW bepaalt dat een vruchtgebruik eindigt bij overlijden. Is een vruchtgebruik gevestigd ten behoeve van twee of meer personen, dan wast bij het einde van het recht van een van deze vruchtgebruikers het recht aan bij dat van de anderen naar evenredigheid van hun aandeel, tenzij anders is bepaald. Dit betekent dat het recht van gebruik en bewoning van vader in dit geval aanwast bij het recht van gebruik en bewoning van moeder. Het recht van gebruik en bewoning kan daarom niet worden aangemerkt als bestanddeel van de nalatenschap van vader.

Afwikkeling ouderlijke boedelverdeling

Hof Den Bosch 22 april 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:1160